

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Jaroslavou Křivánkovou ve věci

žalobce: V. D., narozený X, t.č. v X (dále jen X),
proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky, IČO:
00007064, pošt. schr. 21/OAM, sídlem Nad Štolou 3, 170 34
Praha 7,

v řízení o žalobě ze dne 20. 2. 2023 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 2. 2023, č. j. OAM-11/LE-BA02-K01-2023,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného Ministerstva vnitra, odbor azylové a migrační politiky ze dne 2. 2. 2023, č. j. OAM-11/LE-BA02-K01-2023 se ruší a věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Napadené rozhodnutí

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

1. Žalobou naříkaným rozhodnutím ze dne 2. 2. 2023, č. j. OAM-11/LE-BA02-K01-2023 rozhodl žalovaný tak, že žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany je nepřijatelná podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen **zákon o azylu**), protože řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastavil. Důvodem pro takový postup žalovaného byla skutečnost, že žalobcem podaná žádost o mezinárodní ochranu dne 11. 1. 2023 byla již druhá v pořadí a obsahovala totožné důvody, které uvedl žalobce již v první žádosti dne 19. 1. 2022, přičemž neuvedl žádné jiné, nové azylově relevantní důvody.

II.

Žaloba

2. V žalobě vyjádřil žalobce nesouhlas s tvrzením žalovaného stran neuvedení žádné nové azylově relevantní skutečnosti. K podání opakované žádosti vedla žalobce nová skutečnost, která vyšla najevo až po pravomocném skončení předchozího řízení o udělení mezinárodní ochrany. Touto skutečností je sdělení, které žalobce obdržel od své sestry, a které se týkalo se informace, že se v současné době po něm opakovaně u jeho sestry shánějí věřitelé, kteří jsou podle žalobcovy sestry členy organizované zločinecké skupiny, jejímž cílem je vymáhání pohledávek násilnou cestou. Ke svým dluhům vůči moldavským věřitelům žalobce uvedl, že mu vznikly v důsledku jeho finanční tísně a velice tíživé životní situace, která nastala po tom, co mu zemřela matka. Zapůjčené prostředky využil žalobce na pohřeb své matky. Zápůjčka však nebyla ani zdaleka poskytnuta v souladu se zásadou dobrých mravů. Žalobcovi věřitelé zneužili jeho rozrušení a tísně, když mu peníze zapůjčovali, a sjednali zcela hrubě nepřiměřené úroky. Tuto skutečnost žalobce v opakovaném řízení o udělení mezinárodní ochrany explicitně uvedl. K tvrzení žalovaného, že žalobce disponoval informacemi o svém zadlužení již v době řízení o první žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a že tyto zaviněně neuvedl, žalobce dodal, že je pravda, že o svých dluzích věděl. Na druhou stranu, v době prvního řízení o udělení mezinárodní ochrany žalobce ještě nedisponoval informacemi, že se po něm jeho věřitelé vyptávají u jeho sestry, a že jsou odhodláni své pohledávky vymáhat prostřednictvím násilné trestné činnosti. Žalobce tak v rámci prvního řízení nepovažoval za důležité uvádět informaci o tom, že je zadlužen, a navíc se obával, že by v důsledku takového sdělení na něj mohlo být nahlíženo jako na ekonomického migranta, který si chce pouze polepšit po finanční stránce, a kterému v souvislosti s jeho dluhy nehrozí žádné nebezpečí. Žalobce je tedy přesvědčen, že žalovaný jednal protizákonně, když v rozporu s § 11a odst. 1 zákona o azylu vadně posoudil, zda se objevily nové skutečnosti, které nebyly bez vlastního zavinění žalobce předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení, a které svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu. Žalobce má tak za to, že napadené rozhodnutí je v rozsahu výše uvedeného nepřezkoumatelné. Druhou skupinou žalobních námitek žalobce rozporoval tvrzení žalovaného stran bezpečnostních poměrů v zemi původu, které měly zůstat nezměněny a i nadále stabilní. V tomto směru žalobce poukázal na četné události, které se v zemi původu udály, a jsou dle žalobce azylově relevantní z pohledu nových skutečností dle § 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Žalobce tak poukázal na (i.) demisi proevropské vlády premiérky Gavrilitsaové, jejíž příčinou měly být snahy jiných politických sil i apolitických uskupení sabotovat fundamentální přibližování země k EU; (ii.) informování veřejnosti prezidentkou Saduovou o tom, že Moldavsko čelí podloženým snahám Ruska a moldavských separatistů udělat v zemi převrat. Z uvedeného žalobce dovodil, že situace v Moldavsku je silně

destabilizovaná. Tomuto tvrzení mělo dále nasvědčovat i narušení moldavského vzdušného prostoru ruskými střelami směřujícími na území Ukrajiny. V návaznosti na tuto událost Moldavsko dočasně uzavřelo svůj vzdušný prostor a dění v zemi je v současné době velice vyostřené. Nelze také vyloučit, že události posledních dnů budou směřovat k zavlčení země do válečného konfliktu s Ruskem. Tvrzení žalovaného, že v zemi neprobíhá žádný vnitřní ani vnější konflikt ve světle výše uvedeného označil žalobce za liché. Z výše uvedených důvodů žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III.

Vyjádření žalovaného

3. Ve vyjádření k žalobě dne 3. 3. 2023 žalovaný konstatoval, že žalobní námitky považuje za účelovou snahu o vyhrocení azylového příběhu žalobce, která plynule navazuje na dosavadní chování žalobce v rámci jeho žádostí o udělení mezinárodní ochrany. Autor žaloby ji využívá pro doplnění a rozšíření azylového příběhu žalobce. Ten v průběhu správního řízení o své v pořadí druhé žádosti o udělení mezinárodní ochrany nikdy netvrdil, že lidé, kteří se po něm u jeho sestry ohledně dluhů shánějí, jsou členy zločinecké organizace a pohledávky jsou ochotni vymáhat násilnou trestnou činností. Tyto žalobní snahy o zdramatizování azylového příběhu žalobce považuje správní orgán za účelové. Pro úplnost odkazuje správní orgán na strany 3 a 4 napadeného rozhodnutí, kde jsou do detailu vysvětleny důvody, pro které považuje správní orgán tvrzení žalobce v průběhu správního řízení za účelová. Autor žaloby dále konstruuje jakousi hypotézu, totiž že Moldavsko nelze označit za zemi, ve které neprobíhá vnitřní a vnější ozbrojený konflikt. Svůj závěr, který však odporuje realitě, nebyl autor žaloby s to podložit. V Moldavsku žádné takové konflikty neprobíhají (viz strana 4 a 5 napadeného rozhodnutí). Z výše uvedených důvodů žalovaný soud navrhl, aby žalobu zamítl.

IV.

Posouzení věci soudem

4. Řízení v projednávané věci je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.).
5. Soud přezkoumal napadené výroky rozhodnutí správního orgánu v mezích žalobních bodů, přičemž se v souladu s čl. 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany zabýval i novými skutečnostmi odpovídajícími stavu v okamžiku svého rozhodování.
6. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Ve věci bylo v souladu s § 51 a § 76 odst. 1 písm. a) a b) s.ř.s. rozhodnuto bez jednání.

V.

Rozhodnutí soudu

7. Žaloba je důvodná.

8. Ze správního spisu má soud za prokázané, že v případě žalobce se skutečně jedná o opakovanou žádost dle § 2 odst. 1 písm. f) zákona o azylu, neboť se v jeho případě jedná již o druhou žádost. První žádost žalobce na území ČR je datována ke dni 19. 1. 2022. Řízení o žádosti bylo skončeno rozhodnutím ze dne 18. 2. 2022, č. j. OAM-12/LE-VL12-K01-2022 (nabylo právní moci dne 23. 2. 2022), jímž byla žádost zamítnuta jako zjevně nedůvodná dle § 16 odst. 2 zákona o azylu. Důvodem pro takový postup byla skutečnost, že žalobce byl občanem Moldavska, které ČR považuje za bezpečnou zemi původu a žalobce neprokázal, že by tomu tak nebylo. Žalobce podal proti rozhodnutí správního orgánu žalobu ke Krajskému soudu v Hradci Králové, který usnesením ze dne 28. 4. 2022, č. j. 31 Az 2/2022 – 46 řízení ve věci zastavil. Jako důvod pro udělení mezinárodní ochrany tehdy žalobce označil problémy s manželem ženy, se kterou se stýkal, a který byl policistou. V souvislosti s tím měl být odsouzen na sedm let vězení za krádeže. I po propuštění měl problémy, neboť kamarádi zmíněného manžela ho měli zbít a policie mu nebyla schopna pomoci. V aktuálně podané žádosti ze dne 11. 1. 2023 uváděl žalobce totožné důvody jako v první žádosti. Jako novou skutečnost však žalobce uvedl dluh s velkým úrokem na pohřeb matky, který neplatil a kvůli kterému ho teď věřitelé hledají.
9. Dle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu „*Žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřijatelná podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřijatelnou podle § 11a odst. 1.*“
10. Dle § 11a odst. 1 zákona o azylu „*Podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přijatelnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.*“
11. Žalobní argumentaci žalobce lze rozdělit do dvou skupin námitek, první se týká nesprávného posouzení nově tvrzené skutečnosti v podobě dluhu a s ním spojeným nebezpečím pro žalobce a druhá se týká nesprávného vyhodnocení změny situace v zemi původu žalobce.
12. Soud tedy v rámci výše uvedeného bude přezkoumávat, zda žalobce uvedl nové skutečnosti nebo podstatnou změnu okolností, které měly být vzaty v potaz a nebyly uvedeny již v předcházejících žádostech o mezinárodní ochranu, resp. nebyly uvedeny proto, že žalobci nebyly známy; současně s tím soud přezkoumá, zda se situace v zemi žalobce skutečně nezměnila natolik, jak tvrdí žalovaný, aby odůvodňovala přiznání některé z forem mezinárodní ochrany, resp. nové zhodnocení těchto důvodů.
13. Viz rozsudek NSS ze dne 8. 9. 2011, č.j. 7 Azs 28/2011-74 „*Bylo-li řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany zastaveno pro nepřijatelnost podle § 25 písm. i) zákona č.325/1999 Sb., o azylu, zkoumá správní soud pouze to, zda byly dány podmínky pro zastavení řízení. Důvody uváděnými žadatelem se zabývá pouze z toho hlediska, zda jim mohly být známy v době první žádosti, a zda je tedy mohli uvést, či zda jim v tom nebránily objektivní důvody, zpravidla spočívající v tom, že o těchto důvodech vůbec nevěděli nebo je nemohli z objektivních či legitimních subjektivních příčin uvést.*“
14. V první žádosti ze dne 18. 2. 2022, již žalobce podal na území ČR, označil jako důvod pro udělení mezinárodní ochrany především obavu z manžela ženy, s kterou se v té době stýkal, a který byl policistou. V souvislosti s tím měl být odsouzen na sedm let vězení za krádeže. I

po pro puštění měl problémy, neboť kamarádi zmíněného manžela ho měli zbít a policie mu nebyla schopna pomoci.

15. V aktuálně podané žádosti ze dne 11. 1. 2023 uváděl žalobce totožné důvody pro udělení mezinárodní ochrany jako v první žádosti o mezinárodní ochranu. Za novou skutečnost poté uvedl dluh s velkým úrokem na pohřeb matky, který neplatil a kvůli kterému ho teď věřitelé hledají.

16. *Aplikací § 10a písm. e) zákona o azylu se opakovaně zabýval i Nejvyšší správní soud, a to např. v rozsudku z 11.6.2009, sp. zn. 9 Azs 5/2009, v němž mj. konstatoval: „Ustanovení § 10a písm. e) zákona o azylu je tedy jakousi transpoziční syntézou problematiky podání opakovaných žádostí o udělení mezinárodní ochrany tak, jak je upravena v procedurální směrnici. Z dikce citovaného ustanovení zákona o azylu lze přitom dovodit nutnost kumulativního splnění dvou podmínek pro to, aby bylo možné opakovanou žádost věcně projednat: 1. je nutno uvést nové skutečnosti nebo zjištění; 2. musí se přitom jednat o takové skutečnosti či zjištění, jež nebyly bez vlastního zavinění žadatele zkoumány v předchozím řízení.*

Ad 1. Za nové skutečnosti nebo zjištění je pak ve smyslu procedurální směrnice nutno považovat nikoli jakékoli nové skutečnosti nebo zjištění, ale pouze takové, které by prima facie mohly mít dopad do hmotněprávního postavení žadatele. Ostatně v jiných případech by nové správní řízení pozbývalo jakéhokoli smyslu, protože jeho výsledek by byl předem daný a ve svém důsledku by takové správní řízení nekorespondovalo s požadavkem hospodárnosti, vnímaným jakožto dosahování žádoucích výsledků s co nejmenšími možnými náklady. Ad 2. Ve vztahu k druhé z uvedených podmínek je třeba vyjít z toho, že v rámci azylového řízení existují dvě základní povinnosti - břemeno tvrzení a břemeno důkazní [...].“

17. S odkazem na výše uvedené, aby opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany byla přípustná, musí být splněny kumulativně obě podmínky, tj. podmínka uvedená v § 11a odst. 1 písm. a) a současně i podmínka uvedená v ust. § 12 nebo § 14a zákona č. 325/1999 Sb.
18. Novou skutečností v aktuální žádosti žalobce o mezinárodní ochranu je tedy tvrzení o dluhu, který chtějí věřitelé vrátit, a proto se na něj vyptávají. Pro hodnocení dopadu eventuální obavy z důvodu existence dluhu na přípustnost druhé žádosti bylo nejprve nutno toto „nové tvrzení“ předběžně posoudit v tom smyslu, zda se jedná o nové skutečnosti, které žalobce nemohl v předchozím řízení bez vlastního zavinění uvést a současně, zda se jedná o takové skutečnosti, které jsou podřaditelné pod důvody uvedené v § 12 nebo alespoň § 14a zákona o azylu, tedy skutečnosti, kterou mohou mít dopad do hmotněprávního postavení žalobce.
19. Lze přisvědčit žalovanému, že o existenci dluhu žalobce skutečně věděl již v době řízení o jeho první žádosti o mezinárodní ochranu, a tudíž nelze na tuto skutečnost nahlížet ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu jako na novou skutečnost. Opačný názor zastává soud v případě tvrzení žalobce stran obav ze způsobu vymáhání tohoto dluhu. Pro „odmítnutí“ tvrzení ohledně obav žalobce z vymahatelů, jakožto nových skutečností, neobstaral žalovaný dostatek informací a spokojil se toliko s tím, že existence samotného dluhu byla žalobci známa již v době prvního řízení o jeho žádosti. A priori vycházel žalovaný z premisy, že byla-li žalobci v době řízení o první žádosti známa existence dluhu, muselo mu být známo i nebezpečí představované věřiteli. Žalovaný však stran obav z věřitelů nepodnikl žádné kroky v podobě dotázání žalobce na bližší informace. Fakt, že žalobce tato svá tvrzení v aktuálně projednávané věci blíže nerozvedl, nelze plně přičíst k jeho tíži. Ostatně je to právě žalovaný, který vede pohovor při podání údajů k žádosti o mezinárodní ochranu, a

proto měl za této situace tato tvrzení lépe objasnit i v širší perspektivě, eventuálně provést pohovor s žalobcem. Ze získaných údajů nelze zjistit, kdy, od koho a v jaké výši si žalobce půjčil peníze. Kdo tedy po něm vymáhá dluh a odkdy, kdy žalobci a kým bylo „vyhrožováno“. Žalobce takové údaje neuvedl a žalovaného tyto údaje nezajímaly. Ač obsah správního spisu neobsahuje k tvrzenému dluhu žádnou další informaci, přesto žalovaný dospěl k závěru, že obava z výhrůžek k zaplacení dluhu byla žalobci již známa v řízení o první žádosti o mezinárodní ochranu. Nelze také opominout, že samotný dluh skutečně bez přidružení dalších faktorů (vyhrožování, jiný nátlak ze strany věřitelů) nepředstavuje azylově relevantní důvod pro přiznání mezinárodní ochrany a žadatelé jej tak nemusejí, vědomi si toho, uvést. Žalovaný byl povinen „pouze“ posoudit, zda žalobce uvádí nové skutečnosti ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu, k jejich věcnému hodnocení či posouzení jejich věrohodnosti (účelovosti) mohlo dojít až v řízení, kde by byla žádost žalobce věcně projednána.

20. Pro srovnání odkazuje soud na rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 4. 2017, č. j. 62 Az 2/2017 – 53, kde tamější soud došel v obdobné věci k totožným závěrům jako i nyní zdejší soud v této věci.
21. K situaci v zemi původu soud odkazuje na žalovaným shromážděný materiál v rámci řízení týkajícího se stavu v zemi původu žalobce. Ačkoliv, jak žalovaný sám uvedl, došlo od podání první žádosti žalobce ke změně na mezinárodní úrovni (válka na Ukrajině), která má určitý přesah i do vnitrostátních záležitostí, souhlasí soud se závěry žalovaného, že v zemi žalobce nedošlo k takovým změnám ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu, které by odůvodňovaly nové věcné projednání žalobcoví žádosti. Důvodem je zejména fakt, že v zemi původu žalobce sice dochází k reakcím na konflikt na Ukrajině, ty však nemají faktický dopad na žalobce v případě jeho návratu. Ostatně samotný spisový materiál dokládá, že situace v zemi původu žalobce je pod kontrolou a fungování země je i nadále stabilní a nevykazující jakékoliv známky rozvratu či destabilizace, jak se snaží žalobce vylicít.
22. Dlužno dodat, že Moldavsko, jehož je žalobce státním příslušníkem, dle § 2 vyhlášky ministerstva vnitra č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců (dále jen **vyhláška**), je považováno za bezpečnou zemi původu.
23. Po provedeném řízení a dokazování dospěl soud k závěru, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, neboť skutkový stav, který vzal žalovaný za základ rozhodnutí, nemá ve spisu oporu a současně je rozhodnutí nepřezkoumatelné i pro nedostatek důvodů. Soud proto rozhodnutí zrušil dle ust. § 76 odst. 1 písm. a) i b) s.ř.s.
24. Žalovaný si v dalším řízení doplní od žalobce informace ohledně jeho obavy z vymáhání dluhu a v novém rozhodnutí v části jeho odůvodnění uvede srozumitelný rozbor svých úvah.

VI.

Náklady řízení

25. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., kdy by na náhradu nákladů řízení měl právo žalobce, jenž měl ve věci plný úspěch. Žalobci však žádné náklady řízení nevznikly, ani nepožadoval jakoukoli jejich náhradu, proto nebyla náhrada nákladů žádnému z účastníků řízení přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 19. dubna 2023

Mgr. Jaroslava Křivánková v.r.
samosoudkyně